

Bazı Kitapları Neden Sevdiğime Dair Kişisel Gerekçeler

Alberto Manguel'in geçtiğimiz günlerde dilimize çevrilen "Hayali Bir Hayat" adlı kitabını okuyorum şu ara. Sevdiğim yazarların söyleşilerini, röportajlarını her zaman takip etmeye çalışır, onlar vesilesiyle kendilerinin özel hayatları ve edebiyat dışındaki konularda ne düşündüklerini de bilmek isterim. Üstelik Manguel yaşayan en sevdiğim yazarlar listesinde sürekli yukarılara doğru tırmandığı için (maalesef her geçen gün sevdiğimiz ölümlerin sayısı artıyor) bu incecik kitap çok keyifli bir okuma yoldaşı oldu.

Manguel, kitabın bir yerinde "Güzel kitapları seviyorum, güzel kapaklara bayılıyorum, başka kitaplara pencere açan kitapları seviyorum. İstedğim her kitabı alacak kadar param yok ama görünüşünden dolayı sevdiğim bazı kitaplarım var." demiş. Bu kısmı okuyunca şöyle bir durup etrafıma, duvarlarımı süsleyen kitaplara bakındım, sonra içimden onları neden sevdiğimi söylemek geldi. Tabii karşılık bulamayacağımı bildiğim için de söyleme işi bu ufak yazıya dönüştü. Hepsini olmasa bile sevdiğim bazı kitapları neden sevdiğimi gerekçelendirmek istedim.

Tıpkı ben de Manguel gibi güzel kitapları seviyorum. Ciltli, şömizli, özel kağıtlı, sınırlı sayıda basılan, numaralı vb. kitaplar kendimi gelişmiş zevkleri olan bir estetmişim gibi hissetmemi sağlıyorlar. Onun gibi benim de dilediğim kitabı alabilecek kadar param yok, hiçbir zaman olmadı ve muhtemelen de asla olmayacak. Yine de zamanında bir punduna getirip alabildiğim bazı kitaplara paha biçebilmem mümkün değil. Örneğin, Tutunamayanlar'ın Sinan Yayınları tarafından yayımlanan ilk baskısı yahut Ahmet Muhip Dıranas'ın çevirdiği 1955 tarihli Küçük Prens ilk baskısı nadir birer mücevherler gibi kütüphanemin baş köşesinde duruyorlar.

Yazarların ölümlerinden sonra basılan kitaplarını seviyorum, cennetten ya da cehennemden e-mail yollamışlar gibi geliyor bana. Ölümünden sonra hayata dair inancımın daha da derinleşmesini sağlıyorlar. Mesela geçen hafta Gabriel Garcia Marquez'in yeni kitabı çıktı. Gabo öleli neredeyse on yıl oluyor ve hala yeni kitabı çıkabiliyor, büyü gibi bir şey değil mi bu sizce de?

Şahsen tanıdığım yazarların kitaplarını seviyorum, okurken kendimi biraz daha özel hissetmeme vesile oluyorlar.

İsmi ilk kez duyduğum yazarların kitapları, biraz da kalburüstü çıkarlarsa eğer çok seviyorum. Sanki son paramla kazı kazan almışım da orta halli bir ikramiye yakalamışım gibi seviniyorum.

Bana yeni kitaplar, yazarlar tavsiye eden, merak ettiren, onların peşine düşmeme vesile olan kitapları seviyorum. Sanki böylece az zahmetle çok iş başarmışım gibi düşündürüyorlar.

Butik yayınevlerinin kitaplarını ekseriyetle seviyorum, onlar kapitalizmin bütün ayak oyunlarına inat, yeni kitaplar basmaya devam ettikçe her şeye rağmen enseyi karartmamak adına bir gerekçem daha oluyor.

Yazdıklarını yazdıklarına benzettiğim yazarların kitaplarını seviyorum, bilhassa kendimi fazla yalnız hissettiğim zamanlarda ilaç gibi geliyorlar.

Çok fazla tanınıp bilinmeyen bazı yazarların kitaplarını seviyorum. O kitaplar sanki sadece ben seveyim, ben anlayayım diye, benim için özel olarak yazılmış kitaplarım gibi hayallere kapılıyorum.

Çocukken okumayı sevdiğim kitapları dönüp dolaşıp tekrar tekrar okumayı çok seviyorum. Jules Verne gibi mesela. Öyle kitaplar, artık çocuk olmasam da çocukluğumun bana ait olduğunu, benim bir parçam olduğunu, daha doğrusu şimdiki ben dediğim adamın bir zamanlar çocuk olan Ali'nin devamı olduğunu ve ölene kadar onunla muhabbetimin hiç bitmeyeceğini unutmamamı sağlıyorlar.

Yazarları tarafından ismime imzalanmış kitapları seviyorum. Hepsini severek okuduğumu söyleyemesem de kitaplığımda onlar için ayrı bir yerim var ve zaman zaman açıp imza ve ithaflarına bakmak gülümsememe vesile oluyor.

Bir ara nasılsa okurum diye aldığım lakin okumaya bir türlü fırsat bulamadığım bazı kitapları seviyorum. Sanki onlar rafta sabırla benim bitmeyen işlerimin bitmesini beklerlerken hiç ölmeyecekmişim de zamanla yazılmış ne varsa okuyacakmışım yanılısamına inanmamı sağlıyorlar. "Sanat uzun yaşam kısa" kadim gerçeğini unutturuyorlar bana.

Yeteneklerinden emin olduğum ama çeşitli nedenler yüzünden artık okunmayan yahut eskisi kadar ilgi görmeyen yazarların kitaplarını seviyorum. Mesela yıllar evvel Suat Derviş hakkında uzunca bir yazı yazmıştım. Yazı yayımlandığında Suat Hanım'ın pek çok kitabının baskısına ulaşmak bile imkansızdı. Bir dönem çok popüler olmuş, sonra sönmekte olan bir yıldız gibi unutulmaya yüz tutmuş yazarı çok sevdiğim için en azından neden çok sevdiğimi, kendisinde ne bulduğumu herkese anlatmak gibi bir amacım vardı. Şükür ki şimdi, neredeyse bütün kitaplarının tekrar baskıları yapıldı ve dileyen herkes kolayca ulaşabilir.

Zamanlama çok önemli oluyor bazen. Bir kitabın okunduğu zamandaki ruh halime veya yaşam koşullarına uygun olması, o kitabı daha fazla sevmeme neden olabiliyor. Başka bir zaman okusam belki de o kadar tesir etmeyecek bazı kitaplar tam da "o an" okuduğum için sevdiğim kitaplar kanonuna dahil olabiliyorlar.

Ali Lidar, "Bazı Kitapları Neden Sevdiğime Dair Kişisel Gerekçeler",

<https://www.fikirtepedi.com/kultur-sanat/bazi-kitaplari-neden-sevdigime-dair-kisisel-gerekceler/> (Yayın Tarihi: 6 Nisan 2024).